

UREDNIŠTVO ZARJE je v Ljubljani, Franciškaška ulica št. 8 (Biskarna L. nadstr.). Uradne ure za stranke so od 10. do 11. dopoldne in od 5. do 6. popoldne vsak dan razen nedelj in praznikov. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. NAROCNINA: celoletna po pošti ali s pošiljanjem na dom za Avstro-Ogrsko in Bosno K 21.60, polletna K 10.80, četrtletna K 5.40, mesečna K 1.80; za Nemčijo celoletno K 26.40; za ostalo inozemstvo in Ameriko celoletno K 36.—

ZARJA

ZARJA izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob pol 11. dopoldne.

UPRAVNIŠTVO se nahaja v Selenburgovi ulici št. 8, II., in uraduje za stranke od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 7. zvečer. Inzerati: enostopna petlitrsnica 30 vin., popoljen prostor, posiana in reklame 40 vin. — Inzerate sprejema upravništvo.

Ne frankirana ali premalo frankirana pisma se ne sprejemajo. Reklamacije lista so poštne proste.

Posamezne številke po 8 vin.

Stev. 582.

V Ljubljani, v petek dne 16. maja 1913.

Leto III.

Rezervisti v južni atmosferi.

Težak kamen se je odvalil avstrijskim narodom od srca, ko je prišla s Cetinja vest, da se je kralj Nikola udal zahtevam velesil in sklenil, da jim izroči Skader. Tega olajšanja ni povzročilo čuvstvo kakšnega posebnega zanimanja za usodo Skadra, o katerem je malo-kdo v tej državi vedel, kje da pravzaprav stoji; oddahnil so si narodi, ker je po razburjenih izjavah naše fine diplomacije sklep črnogorskega kralja pomenil, da nima Avstrija nobenega povoda za vojno več. Tudi prej jih je bilo sicer jako malo, ki so razumeli, zakaj bi morala Avstrija Črnigori napovedati vojno zaradi Skadra. Oni, ki so simpatizirali s Črno Goro bodisi iz narodnega sorodstva, bodisi ker jim je dajala dosledna trma male države estetičen užitek, bi ji bili privoščili mesto brez premisleka; drugi niso imeli sploh nobene sodbe, ker jim je Albanija bolj neznan od Devete Dežele, pa se vsled tega tudi niso znali ogrevati za nobeno skadersko ali arbanasno ekspedicijo. Vsakdo razum male peščice hujskačev pa si je želel miru.

In ko je Nikita rešil skadersko vprašanje, so avstrijski narodi zaklicali: Zdjaj bo mir!

Ali čas je potekal, Črnogorci so zapuščali Skader, ostalo je tam črnogorskega vojaštva le toliko, da je lahko nadomestovalo policijo, naposled je general Bečir izročil mesto admiralu Burneyu — Skader je v rokah velesil.

Velja takozvane Avstrije je izpolnjena. V senci slave kralja Nikole je tudi za Berchtolda prostorček; črnogorski vladarček, katerega je napravil s svojo diplomatičnostjo večjega in pomebnjega, kakor če bi bil dobil deset Skadrov, mu pošlje brččas še svoj orden. Mi pa smo tudi brez takega odlikovanja zadovoljni, da se nam je vrnil mir.

Varen mir ne potrebuje velike armade. Doktor se nam je bilo bati krvavega plesa na Lovčenu, ni bilo čudno, da so stali naši vojaki ob meji drug na drugem. Zdjaj, ko je Skader naš oziroma albanski, in se nam ni več bati črnogorskih korov, so rezervisti ob mejah le še sami sebi v nadlego. Sami bi bili radi doma, ker so se naveličali taborske romantike, oficirji, ki se vedno le jeze s temi civilisti, jim žele srečno pot, družine čakajo nanje s hrepenjem, vsi pa računamo, koliko velja vojna pripravnost. Torej je naravno, da dajo železnice ves svoj vozni park, parobrodne družbe pa vse svoje ladje na razpolago, da pridejo trume rezervistov čimprej domov.

Tako sodijo možgani ubogih Avstrijev, ki se še vedno niso naučili, da je pri nas uradni miselni aparat od nekaj konstruiran na poseben način. Tako primitivna državljanska duša sodi, da ni več vojne nevarnosti, vsaj ne za nas. Ali tako bi bili lahko mislili od vsega začetka. Po naših glavah ni bilo za nas nobenega vojnega povoda, ko so se stepli Balkanci s Turki. Da nam usoda Turkov ni kdove kako pri srcu, smo pokazali, ko smo jim vzeli Bosno in Hercegovino. Srbe smatramo nekako tradicionalno za svoje sovražnike; bojevali smo se z njihovimi voli, pošiljali smo jim interesantne poslanike. Tudi v Orke in Bolgare nismo bili ravno posebno zaljubljeni. Kaj nas torej briga, če se na Balkanu pretepa? Izrekli smo, da smo nevtralni, in s tem je bilo po navadni logiki vse opravljeno.

Nam, ki nam je rdeči strup prepočil duše, je bilo žal krvi, ki je imela teči po balkanskih poljih. Mi se nismo mogli veseliti vojne, uničujoče mladino in raznašajoče grozo in trepet po svetu. Ali v strahoti nam je ostalo vsaj malo tolažbe, da nismo neposredno prizadeti, ker je klanje omejeno na Balkan. Za dunajsko zunanjo politiko je bil položaj še ugodnejši. Naša »sovravnica« Srbija je bila angažirana; potrebovala je svoje vojaštvo na jugu in med tem se nam ni bilo treba bati njenega napada. Lahko bi bili poslali še aktivne vojake iz svojih južnih dežel na dopust. Za varstvo naše nevtralnosti bi bila zadostovala žandarmerija, katere imamo itak toliko, da jo bomo zdaj lahko posojali Albaniji.

Bogovi naše zunanje politike so imeli drugačne oči in drugačne možgane. Balkanska vojna jim je dala povod, da so razvili ob mejah imponentno vojaško silo za obrambo naše kombinirane domovine, katere nihče ni napadal. Toda sčasoma se je pokazalo, da je bilo pojačevanje militarističnega aparata popolnoma opravičeno; konflikte, katerih začetkoma nismo imeli, smo si polagoma napravili sami. Od plemenitih udov gospoda Prochaska do Skadra je bila dolga pot, in z žensko pomočjo pravkar odlikovanega gospoda Kanie smo jo vso posuli s problemi tolike umetne važnosti, da bi se bila ob ugodnih pogojih iz vsakega posameznega lahko izlegla vojna, ob kateri bi bili Napoleonovi pohodi sami majniški izleti Šolarjev. Gospod Kania res ni kriv, da ni postala Evropa krvavo plešišče; če ne bi bil Nikola zadnji trenotek s tragično gesto dejal Evropi: Pametnejši odnehava, ergo . . . bi bilo še vse lahko mogoče.

Ali sedaj je tisoč internacionalcev v Skadru in Albanija čaka le še na evropske žandarje. Gospod Kania je »izreden poslanik in pooblaščen minister« in njegov literarni biro se lahko spočije na lavorikah svoje bujne fantazije. Naši rezervisti pa . . .

. . . lahko ostanejo še nadalje tam, kjer so. Da je ta sklep nelogičen? To se spet le nam zdi, ker nismo hodili k Berchtoldu v šolo. On pa je opazil, da se Srbi in Bolgari pripravljajo zaradi meje, ki naj teče med njimi. In iz tega je skupni ministrski svet srečno skonstruiral nov razlog, da vztrajamo v vojnem slanju. To je potrebno zaradi — atmosfere na jugu!

Radi priznavamo vso visoko modrost notranjih in zunanjih političnih voditeljev, ki nam jih je dal dobri Bog. Ali naposled se le javlja v globčinah naših ubogih dušic ponižno vprašanje: Zakaj naj bomo osrečeni proti svoji volji? Navsezadnje nam je vendar že dovolj dobrot, ki nam jih izkazujejo nesebični Berchtoldovci. Saj jih ne znamo ceniti. Nehvaležno ljudstvo smo, in ne zaslužujemo, da se velikani à la Berchtold toliko trudijo za nas. Gospod grof ima n. pr. obširna posestva in vsled njih kar par domovin. Veliko žrtev je žrtvoval, ko jih je zapustil in se zaprl v zatohle sobane palače na Ballplatzu, kjer je posvetil blaginji nehvaležnih narodov svoje talente, ki bi mu prinašali več uspeha, če bi se bavil z umetnimi gnojili in kravljimi plemenji. Mi ga ne razumemo in ne razumemo; čemu se nam torej žrtvuje? Salonski vozovi so mu na razpolago, in želeli mu bomo srečno pot.

Tudi ljudstvo zna biti trmasto kakor Nikola. Vteplo si je v glavo, da imajo rezervisti doma veliko važnejše opravke kakor v svojih bivakih, in vsa Berchtoldova državniška umetnost nas ne prepriča drugače. »Srbsko bolgarskemu sporu želimo mirno rešitev, ker smo popolnoma nesposobni, da bi se znali navdušiti za klanje; ali sami nečemo imeti s tem sporom nobenega opravka, in zato nimajo naši rezervisti v »južni atmosferi« kaj delati. Gospod Berchtold je drugega mnenja; ampak če sešteje ves ministrski svet, nas je vendar več. On si je nabral dosti slave, mi pa ne hrepenimo po njej, ker nam je življenje in miren razvoj ljubši od gloriole na grobn.

Kadarkoli je gospodom ugodno, se sklicujejo na pravico večine. Celu sankcionirani zakoni se lahko teptajo s pozivom na princip večine. Manjšina se mora ukloniti tudi takrat, kadar ima očitno prav. In položaj je jasen: Ogromna večina v državi zahteva mir in demobilizacijo; neznatna manjšina, ki po številu in po teži kar izgine v priči take majoritete, hoče držati rezerviste v monturah. Naj torej obvelja načelo večine! Ako misli gospod Berchtold, da je to nesreča, naj si da prinesli vode, pa naj stori kakor Poncij Pilat, nas pa naj prepusti naši usodi.

Če pa grofovski ekscelencja ne razume tega, imamo parlament, ki je toliko počival, da bi zdaj že lahko s svežimi močmi nastopil. Poslanec ni izvolil grof Berchtold. Zastopati imajo vojno ljudstva, in ta je nedvomna: Vojne ni, vojne nevarnosti tudi ne; torej naj se odpuste rezervisti domov. In pokaže naj se, koliko veljave ima parlament v Avstriji. Če se gospodje od meščanskih strank tudi v tako važnem vprašanju ne znajo postaviti na stran ljudstva, naj si pa volilci zapišejo še to izkušnjo z debelimi črkami v svojo beležnico. Kajti prišel bo zopet dan sodbe. Prišel bo dan, ko bo ljudstvo govorilo po spoznanju in vesti. Naposled bo ljudstvo vendar močnejše od Berchtoldovcev.

Triletno premirje v stavbni stroki.

Te dni se je zgodil za delavsko gibanje v Avstriji nadvse pomemben dogodek: podpisane so pogodbe, ki za dobo nadaljnjih treh let urejajo mezdo in delovni čas za 150.000 delavcev v stavbinski stroki. S tem je v miru zaključeno mezdnno gibanje, kakor ga Avstrija še ne pomni.

Ves razvoj kapitalistične družbe ovladuje zakon centralizacije in tudi razvoj mezdniških bojev in delovnih pogodb stoji pod vplivom te družabne tendence. Na začetku vidimo boj v podetni delavnici; danes stankajo delavci tu, jutri tam. Vsaka stavka se konča s posebno pogodbo, sklenjeno med podjetnikom in delavci njegovega podjetja. Z ojačenjem podjetniških zvez prenehajo osamljeni boji in osamljene pogodbe. Ako mizarji enega podjetja ustavijo delo, zapro vsi mizarjski podjetniki svoje zavode in izpro vse delavstvo. Boj se bojuje v vseh delavnicah enega mesta in konča se s pogodbo, veljavno za vse obrate v mestu; namesto delavniškega tarifa je stopil krajevni tarif. Ampak tudi s tem se podjetniki ne zadovolje in v Nemčiji tudi sklepanje krajevnih tarifov, zlasti v stavbnih obratih, ni več v navadi: ako zastavkajo zidarji v Monakovem, izpro tudi zidarski podjetniki v Kraljevcu, zakaj pogodba velja za vsi državo, namesto krajevnega tarifa je stopil državni tarif.

Ravnokar zaključeno mezdnno gibanje v avstrijski stavbni obrti je velik korak v centralizaciji delovnih bojov in dasi se ni raztezalo na slovenske pokrajine, ni nič manj važno za slovensko delavstvo.

Z letošnjim marcem se je iztekla večina delovnih pogodb v stavbinskih obratih na Dunaju, na Štajerskem in v sudetskih deželah. Podjetniška organizacija je postavila za obnovev pogodb naslednji junktim: V nobeni obrti se ne

obnovi pogodba, ako se ne dožene hkrati sprava tudi v vseh ostalih stavbinskih panogah, v nobenem kraju se ne podpiše pogodba, ako ni zagotovljen tudi v vseh ostalih prizadetih krajih mir! Mir na vsej črti, ali boj na vsej črti — to je bilo geslo podjetniške organizacije. Z njim so podjetniki nameravali zlomiti odporno silo delavstva. Letošnjo pomlad so si podjetniki izbrali namenoma za obnavljanje pogodb, ker v tem času se je iztekla v Avstriji cela vrsta pogodb v drugih obratih, v Nemčiji pa državne tarifne pogodbe za stavbno, mizarjsko in slikarsko obrt; s tem so podjetniki hoteli odvzeti stavbinskim delavcem denarno pomoč razrednih tovarišev v Avstriji in stanovskih tovarišev v tujini. Tudi sicer so bile razmere podjetnikom jako prijazne: Vsled balkanske krize se je stavbni kredit močno podražil, stavbno gibanje je opešalo, brezposelnost v stavbni stroki je velika.

Z veliko samozavestjo so podjetniki vstopili v nova pogajanja in splošen vtisk je bil, da hočejo izzvati konflikt. Med tem pa so se dunajski mizarji mirno pobotali in tudi kovinarji so obnovili svoje pogodbe brez boja. Prav tako napredujejo tudi pogajanja v stavbinski obrti na Nemškem prav uspešno, tako da so se avstrijski stavbinski podjetniki v svojem računu prav težko usteli in njih zmagovalna samozavest je pešala od dne do dne. Šest mesecev in pol so se vlekle pogajanja in na šestdeseti seji delegatov in zastopnikov je bila končno sprejeta pogodba, ki sme biti z njo avstrijsko delavstvo popolnoma zadovoljno. V novi pogodbi so se prav znatno zvišale mezde; v pogodbah določene mezde so minimalne mezde in skrb organizacije bo, da minimalne mezde ne postanejo maksimalne mezde. Takisto se je skrajšal delovni čas in nove pogodbe pomenjajo velik korak na poti od štirinapetdeseturnega k osemindeseturnemu delovnemu tedniku.

Obnovev pogodb v stavbnih obratih je važna tudi za slovensko delavstvo, četudi se ne tičejo obnovlene pogodbe slovenskih pokrajin. Pravkar zaključeno gibanje v stavbnih obratih kaže, da se tudi delavski boji centralizirajo od dne do dne bolj in da je centralistična in mednarodna strokovna organizacija edino obrambno in napadno orožje v boju s centraliziranim kapitalom. Kako naivni so v očigled tem pojavom in dejstvom gospodarskega življenja tisti narodnjaški in klerikalni »osrečevalci« ljudstva, ki hočejo v dobi rastoče kapitalistične centralizacije z raznimi narodnimi in klerikalnimi, z žoltimi in črnimi organizacijami razcepiti delavsko moč in desorganizirano in razoroženo delavstvo vreci internacionalnemu kapitalu v žrelo! Kako tuje jim je gospodarsko življenje, kako nepoznan delavski svet! Mednarodno solidarnost, centralistične težnje smatrajo za delavske muhe in ne vedo, da so v resnici potrebe realnega, praktičnega življenja! Nauk končanega gibanja v stavbni obrti je: Vsak delavec v centralno zvezo svojega poklica!

Organizacija in taktika.

(Iz poročila s. Kocmurja na deželni konferenci v Ljubljani.)

Obliko strankinih organizacij nam predpisuje statut, sklenjen in izpolnjen na zadnjih dveh strankinih zborih. Seveda pa je strankin statut praktično uporaben le tam, kjer so že dobro urejene krajevne ali lokalne organizacije, glede katerih bi bilo želeli še mnogo izboljšanja. Razumljivo, da kjer je pomanjkljiva lokalna organizacija, da tam tudi okrajna ne more razviti svoje delavnosti in trpi vsled tega cel organizem, kar občuti najbolj deželno zastopstvo stranke, ki mora nerazumno velik kos dela posvečati administraciji. Vzroki, da posamezne organizacije ne napredujejo tako, kakor bi lahko, so različni. Najpoglavitejši je pač ta, da imamo premalo izvežbanih zaupnikov, ki bi se čutili odgovorne. Organizacijski statut je vse premalo znan in prepričan sem, da dve tretjini sodrugov niti ne vesta zanj. Potrebno je torej, da se organizacijski statut kar najbolj razširi in da se opozore zlasti funkcionarji, da ga temeljito preštudirajo. Vsestransko poznanje organizacijskega pravilnika je prvi pogoj za precizno izvedbo organizacije.

Brez izvežbanih zaupnikov pa bo ostal najboljši statut le na papirju. Zaupniki so, ki dajejo statutu življenje in praktično vrednost. Organizacija je toliko vredna, kolikor so vredni njeni funkcionarji. Nikjer ni težav, ki bi se ne dale premagati. Govornik, predavatelj opravlja svoje delo na debelo — pravi vzgojitelj mase, organizator in tisti, ki uveljavlja disciplino, je pa le zaupnik, ki opravlja drobno delo. Najvažnejše od vseh poslov v organizaciji je drobno delo, pa naj je še tako neznamo. Agitacija od člana do člana, pobiranje prispevkov, posredovanje stika med maso in odborom je sicer nehvaležno delo, ki se po navadi ne omejuje v listih, ampak je važnejše od vsega dru-

gega. In temu delu se je posvečala dostej pri nas vse premala pozornost.

Drobno delo zahteva jeklenih značajev, prepričanja, trdne vere v socializem. Nihče ne naleti na toliko ugovorov, kakor ravno sodrug, ki opravlja drobno delo. Kako pa naj opravlja sodrug svoj posel uspešno, če ni podkovan v naukih socializma, če ne pozna ustroja človeške družbe in njenega gospodarskega življenja? Odgovor nam tedaj pride sam od sebe, da je največjo pažnjo polagati na socialistično vzgojo mase kakor celote in posameznika še posebej. Diskusije in predavanja v ožjem krogu o najelementarnejših pojmih socializma in socialističnih organizacij so najboljše sredstvo za doseg izobrazbe, ki je potrebna za razredni boj. V ožjem krogu se čuti predavatelj bolj domačega in njegova beseda zaleže več, nego na velikem shodu, ker sega neposredno iz srca v srce. Povsod je najti sodruge, ki se dvignejo nad povprečnost in postanejo sami od sebe zaupniki, da sami ne vedo kdaj.

Diskusije so prva stopnja do samoizobrazbe. Razgovori o aktualnih vprašanjih zbudijo zanimanje za čtivo, ki opravi to, česar zaupnik ne more. Zato spada razširjanje socialistične literature prav tako med dolžnosti zaupnika. Pri vsaki organizaciji bodi vsaj en sodrug, ki naj se peča s kolportažo brošur in listov. Čim več člani čitajo, tem lažja je agitacija za vsako stvar, s čimer je posel zaupnikov zelo olajšan. Skratka: Vzgoji posameznika prvo in največjo pozornost!

Kakor je potreben stik med posamezniki v lokalni organizaciji, tako je treba vezi, ki naj spajajo le-te v krepke okrajne in deželno organizacije. Dobro okrajno organizacijo morejo dati le krepke lokalne organizacije. Dostej so bile te vezi le prav rahle, oziroma so se pojavile le od slučaja do slučaja, na pr. pri volitvah, potem pa so zopet razpadle. Deželno strankino zastopstvo se dobro zaveda, da zbog pomanjkanja sposobnih moči niso povsod dani pogoji za ustvaritev takih organizacij. Brutalnost kapitalizma, ki se maščuje z uničenjem eksistenc delavnim sodrugom, je ena glavnih ovir, da se ponekod ne razvijemo. Več organizacij tiči še vedno v začetnih povojih ali so pa popolnoma prenehale, ker smo na ta ali na oni način izgubili edinega zaupnika. Da se pride temu v okoliš, je treba najti sredstvo, ki bo omogočalo zvezo med deželnim vodstvom stranke in njenimi pristaši tudi tedaj, če je zaupnik zapustil svoje mesto. Tako zvezo pa bi mogel oskrbovati le list, ki naj bi ga prejel vsak organiziran sodrug. Deželno strankino zastopstvo ima v mislih mesečnik, kateri naj bi kot vestnik deželne organizacije objavljval vse važnejše sklepe in prinašal navodila organizacijam in zaupnikom. S takim listom upamo vzgojiti dobrih zaupnikov in utrditi organizacijo. Za sodružice naj bi bil »Ženski list« obligatno glasilo.

Takemu mesečniku je že pri sedanjem številu strankin davek plačujočih sodrugov obstoj zasiguran; vendar pa bom predlagal resolucijo, ki ne določa gotovega termina.

Če sem se dosedaj pečal zgolj s politično organizacijo, se mi zdi umestno, da se dotaknem tudi bivše »Vzajemnosti«, ki je opravljala izobraževalno delo. Njeno delo se ni obehalo na veliki zvon, dasi je izvršila mnogo in se uspehi njenega dela že pokazujejo. Prav ob razpustu »Vzajemnosti« smo spoznali, da izobraževalne organizacije potrebujemo. Predlagal bom tudi glede te resolucije in upam, da boste zanjo. Prav tako važna, kakor splošna izobraževalna, pa je tudi mladinska in ženska organizacija, katera slednja obeta zoper vse pričakovane velik napredek.

Sodrug! Sedaj pa najvažnejše. Deželno strankino zastopstvo bo le tedaj moglo vršiti svojo nalogo, če bo imelo na razpolago potrebna sredstva. Potreba pa je baš sedaj največja. Zato se obracam od vseh organizacij, da mu priskočijo z izrednimi prispevki in pomoč. Apeliram tudi na posamezne sodruge, da se po svojih močeh odzovejo. Kjer organizacije nimajo lastnih sredstev, naj uvedejo zbirko, kdor hitro da, dvakrat da.

Končno priporoča odbor organizacijam, da se, kjer je mogoče, otresejo gostilniških lokalov, četudi jih imajo brezplačno na razpolago. Moralna škoda, ki jo povzroča sedež organizacije v gostilni, je neprimerno večja od gnotne koristi, če se o kakor koristi sploh govoriči more. Boljša še tako neznatna sobica, nego gostilna. Izkušnje nas uče, da se je število članov (tako je povečalo, čim si je organizacija omislila privaten lokal. S tem je ovržena trditev, da se z gostilno prihrani izdatek za stanarino. Narobe! S privatnim lokalom si prihranijo člani, organizacija pa pridobi in vse njene priredbe so boljše obiskane. Uvažujte to, četudi bi bilo tu-patam uvesti posebne prispevke, ki gotovo ne bodo večji od nepotrebnih izdatkov za pijačo, ki ubije pri nas veliko moči.

Quo vadis = v Kino-Ideal. = na splošno zahtevo se ponavlja samo tri dni in sicer od sobote 24. t. m. do ponedelka 26. t. m.

Ljubljana in Kranjsko.

— **Vzorno deželno gospodarstvo.** Družbo koristolovcev, intrigantov in koritarjev, ki predstavlja katoliško stranko in ki si je deželni dvorec izbrala za svoje gnezdo, je spravila jezicična Theimerica v hudo zadrego. Vst so prizadeli in zadeti, okrog vseh se ovija venec podlih spletkarij, zato se nihče ne upa črniti. Susteršičeve zahrbtnje intrige za glavarstvo mesto so notorične, da nosi glavarjeva žena hlače v deželnem dvorcu, žrvolge klerikalni vrabčiji že dolgo časa, da se dr. Lampe pridruži zoper vmešavanje gospe Bogomile v uradne posle, vemo vsi, kakor vemo že davno, da Susteršičeva familija kranjsko deželo mnogo stane. To vse so precej znane reči, ki smo jih že mnogokrat približili in zavoljo katerih celo prav verni in vdani klerikalni pristaši že prav glasno godrnjajo. Dasi »razkritja« nič novega ne prinašajo, in dasi ne poznamo Theimeričinih nagibov in tudi ne moremo presoditi, ali je izdala klerikalno korupcijo res zato, ker je njeno oko nekoliko preveč obviselo na Susteršičevem glavarstvem in ministrskem konkurentu, so vendar koristna, ker razodevajo, kako sodijo in govore klerikalci o svojem koruptnem gospodarstvu, o Susteršičevih spletkarijah, o diktaturi njegove familije, kedar so sami med seboj in kedar jih »dobro in verno ljudstvo« ne sliši. Kako predrzna je klerikalna bajka o »ozdravljenju političnega življenja«, o »vzornem gospodarstvu«, ako jo primerjamo s sodbo klerikalnih voditeljev samih, ki jo je javnosti še gorko sporočila Kamila Theimerjeva. Značilen pa je molk klerikalcev spričo tega javnega škandala, ki mora omajati zaupanje v vodilno klerikalno kliko v najomajnejšem klerikalnem pristašu. Pod težo hudih očitkov ni ne ene izjeczljane besede v obrambo iz klerikalnih ust, »Slovenec« molči kakor grob, vsi so kakor onemeli. Riba pri glavni smrdi! V vsej stranki klerikalci nimajo človeka, ki bi izkidal Avgijev hlev in pomedel to smrdljivo gnulob.

— **Zveza kovinarjev, podružnica Ljubljana** priredi društven shod v nedeljo, dne 18. maja ob pol 10, dop. v restavraciji pri Perlesu zraven pošte. Na shodu poroča sodrug Etbin Kristan. Kovinarji, vaša častna dolžnost je, da pripeljeta vse do zadnjega na shod.

— **Celodnevni družinski izlet** priredi to nedeljo ljubljanska podružnica društva »Priatelj prirode« na Grmado. Odhod ob tričetrt na 7, z državnega kolodvora, z vlakom do Medvod, čez Petelince na Sv. Katarino; nazaj čez Toško čelo na Dolnice in v Ljubljano. Sodrugi, udeležite se družinskega izleta v polnem številu.

— **Zavednost delavskega ljudstva** se kaže v delu za koristi delavstva. Dunajskim sodrugom se zavednost v polnem obsegu besede mora pripoznati. Kdor ve, kako delujejo zaupnice in zaupniki delavstva po tovarnah, v delavnicah in pa v stanovanjih tovarišev in tovarišic za sprehod dunajske organizacije konsumentov, ta razume tudi uspeh! Tudi pri nas na Slovenskem, posebno v Ljubljani, bi bilo potreba, da se zavzame vsak razredno zaveden proletarec za delo na gospodarskem polju! »Konsumno društvo za Ljubljano in okolico« ima v Ljubljani in okolici 1800 članov — ali bi jih ne moglo imeti 4000 — 5000, ako bi vsak zaupnik in vsaka zaupnica v Ljubljani in okolici vsaj nekoliko svoje delavnosti žrtvovala delu na gospodarskem polju?! Sodrugi in sodružice — razmišljajte o tem!

— **Konsumno društvo za Ljubljano in okolico** vabi vse konsumente, naj pristopijo kot člani. Pristopi se lahko vsak dan v katerikoli prodajalni. Vpisnina 1 K.

— **Družinski kruh** iz pekarnice »Konsumnega društva za Ljubljano in okolico« se je zelo priljubil vsem konsumentom. Hlebi po kg 1,75 so po 56 vin. Dobi se v vseh prodajalnah.

— **Ljubljansko telefonsko vprašanje.** »Deutsches Volksblatt« poroča o zanimivem prepiru med trgovinskim ministrom in med vojaško upravo. Povodom posebnih vojaških priprav v Galiciji je zgradilo trgovinsko ministarstvo na prošnjo vojnega ministarstva več strategičnih telefonskih zvez. Vojna uprava pa se sedaj protivi refundirati stroške za te zgradbe. Trgovinsko ministarstvo je sedaj v veliki zadregi, ker ne more izvršiti, oziroma pomnožiti važnih telefonskih zvez, ker je ves razpoložljiv fond izrabljen za nove zgradbe v Galiciji in sicer po naročilu vojne uprave. Zaradi tega mora veliko število že pričelih in nameravanih zgradb opustiti. — Kakor je iz navedenega videti, je Dunaju Skader bližji nego Ljubljana in druga mesta v tej nesrečni državi.

— **Sentjanska premokopna družba** je sklenila na predčerašnjem glavnem zborovanju, da se razide in opusti obrat. Ako bi hoteli nadaljevati s kopanjem premoga, bi potrebovali pol milijona kron.

— **V mestni klavnici** so zaklali od 27. aprila do 4. maja 66 volov, 5 bikov, 8 krav, 118 prašičev, 149 telet, 45 kostrunov, 124 kozličev; upejlali pa so 581 kg mesa, 82 telet in 51 kozličev.

— **Umrli so v Ljubljani:** Viktorija Krainer, hči železniškega nadsprevodnika, 15 mesecev. — Ana Semrov, kajzarjeva hči, 42 let. — Josip Belan, posestnik, 44 let.

— **Na znanje!** Naročnina, sploh denar, ki je namenjen za »Ženski list«, se ne sme pošiljati po položnicah »Zarje«, da ne nastanejo pomote in sitnosti. Kdor ima poslati za »Ženski list« denar, naj se poslužuje pošte nakaznice, ki naj jo naslovi na »Upravo Ženskega lista v Ljubljani«. — Upravništvo.

— **Za varstvo javnih nasadov in vrtove** se mora zavzeti občinstvo samo. Vsak naj se izogne vsemu, kar bi le količkaj bilo na kvar nasadom, pa tudi nasproti drugim naj ne ščedi s primernim svarilom, ako vidi, da se godi škoda. Predvsem naj se nihče ne dotika cvetja na gredicah in grmičevju in ne stopa naj preko ocaj: posameznik bi sicer ne napravil izdatne škode, toda vsi skupaj pa občutno oškodujejo nasade. Veliki škodljivci javnih nasadov in vrtove so tudi psi, ki prosto tekajo. Mnogo poho-

ujo in razkopljejo ti psi, zato naj bi v javne nasade in vrtove nihče ne jemal s seboj psov drugače kakor na vrvi.

— **Posledice alkohola.** Iz Dvora pri Žužemberku poročajo: V četrtek, dne 8. t. m., sta šla iz gozdarskega urada v Soteski dva knezova, oziroma Zhubrova uslužbenca v bližini dvora po pesek. Nazaj grede ju je oskrbnik Drobnič napojil v gostilni pri Bobenčku na Dvoru. Oba voznika, čez mero vjenuja, sta se proti večeru vračala s težko naloženima vozoma. Konji v vozu, ki ga je vodil Martin Bobnar, so se že na Dvoru plašili. Prvi voznik, kočijaž Kraker, je svoje konje pognal, Bobnarjevi pa so zdvijali za njim. Za obema je pa vozil gozdar Drobnič v koleselju. Ko je Drobnič videl, da je Bobnar spolesoma podlegel pijači, ga je vzel k sebi na voz. Potemtakem je bil Bobnarjev s peskom naloženi voz brez pravega vodstva. Ko so se vozovi približali Soteski, je blizu napajališča ob Krki Drobnič Bobnarja spravil iz svojega koleselja in na njegov voz. Tedaj pa so konji najbrže naglo potegnili navstran. Bobnar je padel z voza na tla in sicer tako nesrečno, da so mu šla kolesa težko naloženega voza čez sredo života. Poškodba je bila tako težka, da so se pri ranjencu pokazala čreva in da so potem na lici mesta našli koščice, najbrže iz zgornjega dela nog. Gotovo pa je, da je bila ta poškodba tako težka, da je revež že drugi dan umrl v bolnici v Kandiji, kamor so ga pripeljali nezavestnega.

— **Nezaslišani slučaj trpančevja živali** se je pripetil te dni na Hujah pri Kranju. Zidarski mojster Ivan Bidovec je proti večeru izpusil svojega lovskega psa na prosto. Čez pol ure se je pes vrnil, silno cvileč in tuleč. Ko je lastnik pregledal psa, kaj mu je, je zapazil, da je psu nekdo prerezal kožo čez pleča ter mu jo nato potegnil čez glavo, nakar ga je zopet izpusil. Uboga žival se je zvijala vsled bolečin. Bidovec je moral psa ustreliti.

— **Pazite na otroke!** Posestnica Frančiška Luznar na Mlaki je pustila dne 4. t. m. svoje štiri majhne otroke v starosti od pol do sedem let same doma in šla v Kranj. Triletni Peter je med tem časom iztaknil na omari vžigalice, s katerimi se je igral. Vžigalice so se vnele in tudi dečkova obleka. Starejši sestrici sta kmalu priskočili na pomoč in polivali dečka z vodo, toda bilo je prepozno, zakaj deček je bil že tako hudo opečen, da je drugi dan umrl.

— **Ne posnemajte petelinovega petja.** Na Brodu, pol ure od Novega mesta, se je pripetila 11. t. m. tragikomična zgodba. Neža Sušteršič je ukradla Jože Lojku, čevljarju v Regerčevski vasi petelina. Za to tatvino je izvedel dobrovoljček mizar Jernej Sitar in je hodil v mraku pred nje hišo oponašati petelina. Ko je tako »kikirikal«, je dobil prvi dan od Neže Sušteršič velik z vodo napolnjen pisker v hrbet. Pojavil pa se je zopet drugi dan. Kikirikal je že precej časa. Sušteršič je že spala, a to petelinovo petje jo je prebudilo; vstala je in vzela 3 m dolg hlovd in odšla pred hišo. Ko je Sitar zapletenil, je udrihnila izza vogala po njegovem pregrešnem telesu in je odšla v hišo. Ko je pa ta hitel v hišo, ji je skočil na pomoč še njen mož Anton in sta z združenimi močmi s Sitarjem prav korenito obračunala. Drugi dan je uvidel Sitar, da ni več za delo, da mu je oko rosno in zelo oteklo in da je po životu popolnoma črn. Zato se je podal v bolnišnico v Kandijo. Tam pa so mu rekli, da bo najbrže ob oko.

— **Kinematograf »Ideal«.** Danes specialni večer z izbranim sporedom. Jutri toli pričakovana detektivska učinkovitost »Zigomar«, tretji del. Drugi teden otvoritev vrta. Na vrtu se bodo igralo pri dnevnih luči, kar je mogoče pri posebni konstrukciji odra in s posebno projekcijsko steno. Gotovo novost, ki jo bodo z veseljem vsi obiskovalci sprejeli.

Stajersko.

— **Anarhist v Trbovljah?** Rudar Anton Pansak iz Trbovelj je odnesel strelnemu mojstru Antonu Jordanu pred kratkim več dinamičnih patron in smodnika. Tatvino so kmalu opazili in ker je bil Pansak znan, da goji anarhistične nazore (?) in je baje med delom izražal prav nevarne grožnje, ki so kazale, da ima zločinske namene, so ga orožniki takoj pričeli zasledovati. Pansaka so prijeli v Litiji. — Če le ne vidijo boječi ljudje strahov pri belem dnevu.

— **Velenjski rudarji in okrajno glavarstvo v Slovenjgradu.** Iz Velenja poročajo: Skoraj neverjetno je, kako slabo da je poučena politična oblast v Slovenjgradu glede bolniškega zavarovanja rudarjev. Njeno nevednost razumemo le tedaj, če pomislimo na res žalostno dejstvo, da so politični oblasti socialna vprašanja španske vasi. Leta 1894. je bil odobren statut savinjske in šaleške bratovske skladnice, v katerem je bila določena običajna dnevna meza za rudarje in provizioniste z enim goldinarjem. Leta 1906, dvanaest let pozneje, je bila izpremenjena savinjska in šaleška bratovska skladnica v združeno spodnještajersko bratovsko skladnico. Zato je bilo treba seveda tudi izpremeniti statut bratovske skladnice in bila je najlepša prilika, da se poviša v kraju običajna dnevna meza. Ali kompetentnim oblastem ni prišlo to na misel, ker bi drugače morali rudniški podjetniki prispevati nekaj vinarjev več v bolniško blagajno, čeprav leta 1906 ni v kraju običajna dnevna meza odgovarjala resnični mezi. Ampak kadar gre za koristi podjetnikov, so oblasti vedno obzirne! Še danes velja leta 1894. določena dnevna meza kakor pred 19 leti. Pred 19 leti je bila stvar še vsa lušča vsled nemarnosti oblasti. Rudniški podjetnik Danil pl. Lapp ni odtegoval delavcem od mezd njihove prispevke za bolniško blagajno, temveč tudi one, ki bi jih bil moral vplačati on. Takratni rudarski tajnik sodrug Sitter je napravil temu nesramnemu početu konec in izposloval pri podjetniku Lappnu, ki je ljubil svoje delavce kakor oče svoje otroke — tako je namreč dejal Lapp pri intervenciji — da je povrnil delavcem pridržane prispevke. Ker leta 1894. določena dnevna meza več ne odgovarja istinitim razmeram, so 19. januarja

letošnjega leta načelstveni člani združene spodnještajerske bratovske skladnice s sedežem v Velenju vložili v imenu vseh članov peticijo pri okrajnem glavarstvu v Slovenjgradu za preureditev v kraju običajne dnevne meze. Člani so težko pričakovali rešitve. 30. aprila je dobilo načelstvo sledečo razsodbo, ki jo prinašamo dobesedno, da bodo rudarji vseh krajev spoznali, kakšni učenjaki da sede pri okrajnem glavarstvu v Slovenjgradu. Poučni dokument se glasi:

Št. 2119.

Občinskemu uradu

v Škalah

z naročilom, da pouči na vlogi podpisane, da njihova peticija ne spada v kompetenco c. kr. okrajnega glavarstva, temveč c. kr. rudarskemu glavarstvu v Celju.

C. kr. okrajni glavar:

Podpis nečitljiv.

Na podlagi te razsodbe ne preostaja velenjskim rudarjem nič drugega, kakor da pouče c. kr. okrajno glavarstvo v Slovenjgradu, da v Celju sploh ni rudarskega glavarstva, temveč da je v Celovcu in da ta rudarska oblast sploh ne more določevati v kraju običajnih dnevnih mezd. Dalje priporočajo velenjski rudarji c. kr. okrajnemu glavarstvu, naj preštudira § 7 zakona z dne 30. marca 1888 državnega zakonika, ki govori o določbah bratovskih skladnic in o bolniškem zavarovanju delavcev. Rudarji, ki so člani združene spodnještajerske bratovske skladnice, so vsled nizke bolnišnice prisiljeni, da se vlečejo na delo, če so še tako bolni, ker ob tej neznosni draginji ne morejo izhajati s piclo bolniško podporo. C. kr. okrajno glavarstvo v Slovenjgradu naj si pa zapiše za ušesa pouk velenjskih rudarjev in naj nemudoma ukrene vse potrebno, da izposluje pri bratovski skladnici preuredbo v kraju običajnih dnevnih mezd.

— **Otroka sta umorila.** Iz Kozjega poročajo: Jožefa Blakšič je porodila 3. marca 1912 nezakonskega otroka. Oče otroka je bil 52letni oženjeni posestnik Franc Dobrina, ki je moral plačevati na mesec po 10 K za otroka. Dobrina omožena hči Cecilija Blakšič, ki je svakinja nezakonske matere, se je bala, da bo prikrašana na dedščini, če bo moral oče dolgo časa plačevati za otroka. Zato sta sklenila z očetom, da umorita otroka. 3. t. m. je spal otrok sam doma, ker so bili vsi domači na polju in takrat sta umorila otroka na ta način, da sta mu nalila v usta solno kislino. Ko je prišla opoldne otrokova mati domu, je bil otrok že mrtev.

Koroško.

— **Ponesrečen planinec.** Na binškošno nedeljo se je ponesrečil na Dobraču profesor dr. Moravec iz Solnograda. Izpodletelo mu je na neki skali in padel je precej globoko v jarek. Zlomil si je nogi in dobil manjše poškodbe na glavi. Težko ranjenega so prepeljali v Pliberk, kjer mu je dal prvo zdravniško pomoč tamošnji zdravnik dr. Tambor.

— **Nevaren mlinar.** V Velikovecu so zaprli 32letnega mlinarja Petra Enzija, ker je zlorabil in oskrnil šolarico, ki je hodila k njemu po moko. Enzi je po daljšem zaslišavanju, konfrontiran s svojo žrtvijo, končno priznal svoj zločin v polnem obsegu in potrdil vse izpovedi zapečtanega dekleta.

Goriško.

— **Okrajna bolniška blagajna v Nabrežini** je imela na dan 17. aprila t. l. redni občni zbor. Iz poročila predsednika Antona Pertota, je razvidno, da je bilo v letu 1912 10 odborovih sej in 5 sej razsodišča. Celotno poročilo o internem delovanju je občni zbor enoglasno vzel na znanje. Izdatki, izraženi v odstotkih, so sledeči: Bolniške podpore 60,52 %, zdravnik in kontrola 5,63, zdravila in terapevtski pripomočki 5,77, bolnice in tozadevni prevaževalni stroški 9,40, pogrebščine 0,40, prispevek zvezinemu fondu

Mir se približuje.

Mirovna konferenca se otvori prihodnji teden. Tatarske vesti o neizogibni srbsko-bolgarski vojni so bile neresnične; Rusija želi, da reši spore londonska konferenca.

MIROVNO VPRAŠANJE.

Odgoditev konference.

London, 15. Mirovna konferenca, ki se je imela otvoriti v soboto, prične s svojim delom šele začetkom prihodnjega tedna, ker nekateri pooblaščenici še nimajo instrukcij. Prvotno mnenje, da bo konferenca kmalu opravila svoje naloge, se najbrže ne bo uresničilo. Bolgarski poslanik še ni podpisal preliminarij. Srbi in Grki sploh ne kažejo volje, da bi pohiteli s podpisom. Grk so ozlovoljeni zaradi nepopustljivosti Italije v vprašanju južnih albanskih mej in stoji na stališču, da se morajo s preliminarim podpisom rešiti nekatere zadeve, ki so v zvezi z mirovnim vprašanjem. Bolgari zahtevajo, da naj teče meja od Midije čez Saraj do postaje Muradli ob železniški progi Odrin-Carigrad, odtod do Ajrobole; potem naj drži ob črti med Malgaro in Rešanom, nadalje ob razvodju, in naj doseže Egejsko morje vzhodno od Enosa tako, da ostane mesto Enos in izliv Marice na bolgarskih tleh. Zavezniki žele, da se sestavi mirovna pogodba, ki bo obsegala vse podrobnosti in izključila vsak poznejši dvom. To delo se ne bo dalo tako hitro izvršiti, kakor se je začetkom mislilo.

Finančna komisija.

Pariz, 15. Vsi pooblaščenici balkanskih držav in Turčije, ki se udeležijo finančne konference, so že v Parizu in so dovršili svoje priprave. Zastopniki balkanskih držav bodo na

0,20, razni upravni stroški 12, razni odpisi 0,52, dobiček 5,06 %. — Poročilo nadziralnega odbora je podal Josip Uršič, ter izjavil, da se je nadziralo blagajniško poslovanje in mesečno pregledalo knjige in blagajno. Poročilo se vzame na znanje, kakor tudi se sprejme predlagana odveza načelstvu. Tajnik Koren je pojasnil statistiko za leto 1912, ter podal natančen pregled o obolenju članov. Poročilo se sprejme. K raznoterostim so želeli nekateri delegati različna pojasnila, katera je tajnik Koren obrazložil.

— **Samomor 17letnega fanta v Gorici.** Poročali smo že včeraj, da se je v ponedeljek zvečer okoli pol 8. ustrelil v spalni sobi urarja in zlatarja Aleksandra Ambrožiča v Gorici njegov 17letni vajenec Hinko Jekler z Bleda. Našli so ga mrtvega. V eni roki je imel samokres, v drugi pa listek papirja, na katerem je stalo napisano: »Ustrelil sem se zaradi tega, ker sem se zameril sestri od tiste, ki je pri Vokulatu in me ne mara več videti. Via Coronini 4.« Fant se je ustrelil torej vsled nesrečne ljubezni, za ljubljeno je bil v 17letno delavko v Stračičah Anico Pertot v Koroninjevi ulici. Fant je bil v zadnjem času popolnoma zmeden in je izvršil samomor v zmedenosti.

— **Umril vsled kapi.** Poročali smo, da je v Cerovem umrl Josip Pisk in sicer vsled udarcev, ki jih je bil dobil od Josipa Kebr. Sodnijska komisija, ki je Piskovo truplo obducirala, pa je dognala, da je Pisk umrl vsled srčne kapi. — Pisk je bil nepoboljšljiv pijanec in v pijanosti je vedno iskal preprirov. Tako se je sprl pred tremi tedni s Kebrum v Muši in Keber ga je naklestil. Toda takratne poškodbe niso zakrivilo Piskove smrti. Zato se je ustavilo vsako postopanje proti Kebru.

— **Voljak utonil.** V četrtek so imeli pionirji na Soči svoje vaje, pri katerih je padel v vodo pionir. Nek desetnik je skočil za njim, da bi ga rešil, a nesreča je hotela, da je utonil, medtem ko se je rešil po nesreči v vodo padli pionir.

— **Strela.** Dne 29. aprila je strela ubila v domaći hiši. — Isti dan je strela udarila v Britofu v dimnik hiše Mihaela Kodermaca ter ga nekoliko poškodovala.

Istra.

— **Puljska občinska afera zopet pred sodiščem — preiskava proti porotnikom.** Predčerašnjem so zopet aretirali glavnega obtoženca puljskih občinskih sleparjev, ki so bili pred rovinjsko poroto oproščeni, namreč bivšega mestnega blagajnika Galanteja. Preiskave so se ponovile in pokazale so se nove sleparije, o katerih se prej še ni nič vedelo. Uvedena je nova preiskava ne samo proti onim 10 oproščencem, marveč tudi proti porotnikom, ki so jih oprostiti in že takrat se je širila tilha govorica, da tu ne more biti vse v redu. Seveda se takrat še ni smelo javno govoriti, vendar je ta govorica dosegla, da se je začelo preiskovalno sodišče s to umazano afero zopet baviti in se da je obravnava v polnem teku. Pričakuje se v kratkem novih iznenadenj in novih aretacij.

Trst.

— **Tržaški deželni zbor.** Seja tržaškega deželnega zbora, ki je bila sklicana za sredo, je bila zaradi picle udeležbe poslancev nesklepčna. Na sejo je prišlo 28 italijanskih liberalcev, 2 socialna demokrata in 5 slovenskih poslancev. Deželni glavar je dobil v sredo dekret, s katerim se zaključuje zasedanje deželnega zbora.

— **Zidarska veselica** bo v nedeljo 18. t. m. ob 4. popoldne v gostilni »Alla Vittoria« pri Sv. M. Magdaleni zgornji. Program je bogat. Nastopil bo pevski zbor našega »Ljudskega odra« in tamburaški zbor izobraževalnega društva na Greti. Šaljiva pošta in srečolov bosta tudi pomagala za zabavo in dobro razpoloženje. Vse sodruge, a zlasti zidarje, pozivljamo, da se udeležite te zidarske prireditve v velikem številu.

podlagi primerjanja s turškim načrtom izdelali kritičen referat, potem se ima v navzočnosti turških delegatov sestaviti skupen akt. Z bolgarskega stališča ni nobene ovire, da delati londonska in pariška konferenca sočasno. Vključ zahtevi balkanskih zaveznikov po vojni odškodnini se lahko podpiše preliminarni mir. Vojni odškodnini pa odločno ugovarja Džavid beg, češ Turčija nikakor ni v takim položaju, da bi mogla prevzeti še kakšno breme; veselice bi škodovala svojim lastnim gospodarskim in finančnim interesom, če bi dovolile zaveznikom vojno odškodnino. Nasprotna se bodo pokazala med Turki in zavezniki tudi v vprašanju državnega dolga, ki ga imajo prevzeti balkanske države. Balkanski pooblaščenici so izdelali operat, s katerim hočejo dokazati, da je bilo gospodarstvo evropske Turčije do skrajnosti zamernarjeno. Ta sodba ima na eni strani opravičiti vojno, na drugi pa prepričati, da bi se zaveznikom naprtil prevelik del turškega državnega dolga. Nasprotno hoče Džavid beg dokazati, da so dobili zavezniki z novimi kraji bogate vire dohodkov, ki bodo tekli vkljub temu, da Turčija ni izvedla reform.

Grška in albanske meje.

Pariz, 16. »Gaulois« pravi, da bo Grška pod vtisom italijanske trdovratnosti v vprašanju južne albanske meje na konferenci predlagala, da se brez odlašanja reši to kočljivo vprašanje.

Italijansko stališče.

Pariz, 16. »Temps« poroča iz Rima: Italijanska vlada je obvestila poslanike, da sta ji nemška in avstrijska vlada obljubili najboljše možno podporo v vprašanju južnoalbanskih mej.

ČRNA GORA.

Prebivalstvo je mirno.

Cetinje, 16. Skadrška kriza je povzročila med prebivalstvom in vojaštvom veliko nezadovoljnost. Razburila je duhove posebno proti Avstriji, kateri pripisujejo odgovornost za izgubo Skadra, ki je bil osvojen s tako velikanskimi žrtvami. Bilo je tudi slišati razdražene glasove. Sedaj se vrača mir med prebivalstvom, ki se vrača na svoje navadno vsakdanje delo.

ALBANIJA.

Esad proti albanski vladi.

Milan, 16. »Secolo« poroča iz Valone: Esad paša razširja svoj vpliv po srednji Albaniji in dobiva vedno več simpatij. Drač je postal ognjišče avtonomnega arbanaskega odbora, ki ima očiten namen upreti se provizorični vladi v Valoni.

Odhod Črnogorcev iz Skadra.

Cetinje, 15. V Skadru je ostal povsem majhen oddelek črnogorske vojske. Odvoz vojnega plena je skoraj dovršen. Sporazumno z admiralom Burneyem poslujejo v nekaterih uradih še Črnogorci. Tudi za vzdrževanje reda so črnogorski vojniki do svojega odhoda še na razpolago. Črnogorski častniki v mestu nosijo sabljo.

Izrazi simpatij.

Cetinje, 16. Pred svojim odhodom iz Skadra so dobile črnogorske oblasti in čete mnogo izrazov simpatije izmed skadrskega prebivalstva.

GRŠKA ZASTAVA

na otoku blizu Krete.

Atene, 15. »Agence d' Athenes« poroča: Včeraj so na malem otoku blizu Kanceje v nazočnosti generalnega guvernerja Krete Dragumisa uradoma razobesili grško zastavo, kjer je prej vohrala turška. Postavili so tudi steber v spomin na dan, ko je izginil turški prapor.

BOLGARSKO - TURŠKO PREMIRJE.

Carigrad, 16. Uradno javljajo, da je premirje z Bolgarsko podaljšano do 28. maja.

Vojni ujetniki.

Sofija, 16. Poslaniki veselijo se pogajajo z bolgarsko vlado zaradi izmenjave vojnih ujetnikov. Čim bo podpisan preliminarni mir, se začne pošiljanje turških ujetnikov v domovino.

TURŠKE DOMAČE TEŽAVE.

Finančne skrbi.

London, 15. »Daily Mail« poroča iz Carigrada: Ravnatelj londonske Rotšildove banke se pogaja s Haki pašo zaradi posojila, ki ga hoče Turčija naleteti v znesku 500 milijonov frankov. V finančnih krogih zatrjujejo, da teče pogajanje gladko in da bo Turčija kmalu dobila denar. Posojilo se podpisuje najbrž sočasno s mirovno pogodbo. Denar nima služiti toliko vojnim stroškom, kolikor zboljšanju gospodarskega položaja v deželi. Pariške banke so se baje izjavile solidarne z ravnanjem Rotšildove banke.

Armensko vprašanje.

Carigrad, 15. O spomenici, ki jo je patriarhalna deputacija izročila velikemu vezirju, poročajo sledeče podrobnosti: Spomenica trdi, da so Armenci popolnoma brezpravni. Dva mohamedanca, katerima se pripisuje, da sta organizirala zadnje masakra Armencev v Adani, potujeta po pokrajini in prirejata tajne shode z uradniki in z osebami, ki so bile udeležene pri navedenih masakrih. V Mersini izhajajoči list »Papagan« objavlja hujškajoče članke proti Armencem. V Djarbekeru so imeli načelniki nekaterih plemen sumljive shode, po katerih so se množili umori. V Vanu so bile osebe, ki so bile tožene zaradi umora armenskega duhovnika in armenskega šolskega ravnatelja, pred sodiščem oproščene. Mnogo Armencev imajo po krivici v zaporih in jih brez podlage dolže, da so morili mohamedance. Mnogo Armencev beži zaradi groženj v gore. V turških krogih se boje, da dobi armensko vprašanje kritičen značaj.

TURČIJA IN ANGLIJA.

Carigrad, 15. O zadnjih pogodbah med Turčijo in Anglijo (o katerih smo poročali), javljajo turški listi: Turška vlada priznava angleški vpliv v Kuvajtu in dovoljuje, da napravi Anglija v Mohamari blizu perzijske meje trgovsko središče. Turčija vrne Perziji okraj Urmija. Anglija zgradi v zalivu Bazra luko in posodi Turčiji tri milijone funtov za reforme v Siriji in Anatoliji. Anglija posodi Turčiji denarja tudi za druge gospodarske potrebe. Nekaj posojila služi za to, da naroči Turčija ladje v Angliji. Po sklenjenem miru zgradi Anglija Turčiji šest oklopnih križark.

Avtentične vesti.

London, 16. Reuterjeva agencija poroča iz Carigrada: Po vesteh iz verodostojnega vira so določbe angleško-turške pogodbe v vprašanju perzijskega zaliva sledeče: Turška vlada priznava angleški protektorat nad Kuvajtom in dovoljuje zgradbo železniške proge Basora-Kuvajt. Basora postane zaključna postaja bagdadske železnice, ki se raztegne do Basore pod enakimi pogoji kakor ostale proge te železnice. V ravnateljstvo bagdadske železnice se morata imenovati vsaj dva angleška zastopnika. Nemška vlada bo seveda udeležena pri pogodbi, kolikor se dotika njenih interesov na bagdadski železnici.

NEMCI IN ANGLEŽI V TURČIJI.

Kelmorajn, 15. »Köln. Ztg.« poroča iz Berlina: Časopisje se bavi s pogajani, ki jih vodi Anglija in Turčija zaradi bagdadske železnice. O vsebini pogajanj nista vladi doslej še

ničesar objavili, lahko se pa pravi, da je zgrešeno mnenje, češ da gre pri angleško-turškem pogajanju za oškodovanje nemških interesov. Zanesljivo se lahko trdi, da nima nobena stranka namena prezreti pravice bagdadske železnice.

TURČIJA IN FRANCIJA.

Pariz, 16. »Echo de Paris« poroča, da je francoska vlada že 24. februarja predložila turški vladi spomenico, v kateri zahteva razne koncesije v Mali Aziji. Pred vsem zahteva otvoritev francoskih šol in razredov na podlagi francosko-turške pogodbe iz leta 1901. Te šole naj uživajo enake pravice kakor turške. Francoski državljani, ki pridejo pred turško sodišče, smejo priti v preiskovalni ali preventivni zapor le v francoskih konzularnih zaporih; Tuneci in Maročani se imajo kakor Alžirci smatrati za francoske državljane. V Armeniji zahteva koncesijo za železnico Samsun-Djarbeker, ki naj se pozneje podaljša do Trapecunta. V Siriji zahteva južno podaljšanje proge Damask-Hama v smeri proti Jeruzalemu in zvezo med to progo in hedžaško železnico. Luke Ineboli in Herakleja ob Črnem morju ter Tripoli, Haifa in Jafa v Siriji naj se izročijo francoskim podjetjem.

ZAVEZNIKI MED SEBOJ.

Lažne vesti.

Belgrad, 15. (Uradno.) Vestil časopisov o zadnjem ministrskem svetu in o važnih sklepih, ki so bili baje storjeni v vprašanju mej med Bolgarsko in Srbijo so neosnovane. Ministrski svet se je bavil samo s tekočimi zadevami. Napačna je tudi vest, da je prihod načelnika generalnega štaba vojvode Putnika v zvezi z omenjenimi vprašanji.

Lažnivo časopisje.

Belgrad, 16. (Posebno poročilo.) V Belgradu izhaja več časopisov, nego bi jih bilo treba z ozirom na število prebivalstva, na bralne potrebe in na strankarske razmere. Nekateri časopisi morejo vsled tega obstajati le s pomočjo nedostojne demagogije, ki jo uganjajo in revolverskih šeg, ki jih izvajajo. Med te časopise spada tudi »Politika«, ki je prva prinela vest o nočnem ministrskem svetu in o sklepih, ki bi bili pomenili, če bi bili resnični, skoraj toliko kot vojno z Bolgarsko. Od take vojne hujškarje živi zadnje tedne več podlih belgradskih listov, ki so v rokah brezvestnih privatnih špekulantov. Sodeč po vesteh zunanjega časopisja bi moralo biti vse belgradsko prebivalstvo v ognju za vojno z Bolgarsko. Vse te pripovedi so neresnične. Ogromna večina srbskega ljudstva želi mirno rešitev vseh nesporazumov z Bolgarsko. Ideja balkanske zveze se je ukoreninila v ljudstvu. Listi kakor »Politika« in »Mali Zurnal« ne reprezentirajo srbskega javnega mnenja.

Rusko razsodništvo.

Dunaj, 16. »Pol. Kor.« javlja iz Sofije: Rusija nima volje, da bi sodila med Bolgarsko in Srbijo o vseh spornih vprašanih, ampak le o onih, ki se nanašajo na pogodbo. Ostala nasprompta morata obe državi sami rešiti, če pa se ne moreta sporazumeti, naj se predloži zadeva londonski poslaniški konferenci.

Srbsko-bolgarska pogodba.

Sofija, 16. Napram raznim neutemeljenim vestem o srbsko-bolgarski pogodbi pojasnjujejo uradno, da v pogodbi ni bilo govora o Albaniji, za katero bi sedaj mogla Srbija zahtevati odškodnino, ampak le o osvoboditvi rojakov. Tudi Avstrija ni v pogodbi omenjena. Bolgarska je že večkrat predložila, naj se objavi pogodba v originalu; to pa je Srbija vedno odklanjala.

KONEC IZJEMNEGA STANJA.

Dunaj, 15. Izjemno stanje v Bosni in Hercegovini, ki je bilo razglašeno zaradi vojne nevarnosti, je danes na podlagi § 20. deželne ustave za Bosno in Hercegovino preključeno.

Dunaj, 15. Na podlagi § 20. deželne štata za Bosno in Hercegovino je bilo dne 3. maja t. l. z ozirom na zavzetje Skadra in na nevarnost konfliktov v tej omejeni deželi razglašeno izjemno stanje. Ker je izročitev Skadra mednarodnim četam očitno znamenje, da je prenehala omenjena nevarnost, so se izjemne neredbe za Bosno in Hercegovino preključale. V veljavi so bile 12 dni. (To poročilo še ne pove, kaj je z razpuščenimi društvi.)

JAGOW NA DUNAJU.

Odlikovanje.

Dunaj, 15. Nemški državni tajnik von Jagow je dobil veliki križ Leopoldovega reda.

Povratak v Berlin.

Dunaj, 16. Davi se je državni tajnik Jagow odpeljal v Berlin.

STRELI NA STRAŽI.

Dunaj, 15. Zadnjo noč se je straži pri vojaškem skladišču v Klosterneuburgu približeval neznan človek. Ko ga je straža hotela ustaviti, je metal proti njej prst.

Vojak je nato dvakrat ustrelil, ne da bi ga zadel. Neznavec je pobegnil brez sledu.

ZAGREBSKI ŽUPAN.

Zagreb, 16. Na včerajšnji občinski seji je bil dosednji župan Holjac zopet izvoljen s 40 glasovi; 9 listkov je bilo praznih.

ANGLIJA IN NEMCIJA.

Sporazum?

Berlin, 16. »Voss. Zeitung« javlja, da se pripravljata med Anglijo in Nemčijo sporazum o bagdadski železnici in o vseh velikih kolonialnih vprašanih, zlasti v centralni Afriki. S tem je v zvezi potovanje viscounta Morleya v Berlin. Pripravlja se že, odkar je bil lord Halldane tukaj, tajnik nemškega kolonialnega urada v Londonu.

TUJI URADNIKI V TURČIJI.

Carigrad, 15. Kakor se je poročalo, name-rava Turčija uvesti v Mali Aziji obširne reforme v upravi in gospodarstvu. V ta namen so imele reformne komisije dobiti evropske svetovalce, ki bi izvrševali kontrolo. Med prebivalstvom se pojavlja proti temu namenu močan odpor. Med mohamedanci agitirajo, da bi se ta opozicija organizirala, in pravijo, da bi tuji kontrolorji zastopali interese svojih držav proti turškemu interesom. Če je potrebna internacionalna kontrola, naj se opravi pri centralnih oblastnih-jah v Carigradu. V pokrajini bi to lahko imelo jako slabe posledice.

ZAŽGANA VAS. — ENVER BEG RANJEN?

Milan, 16. »Secolo« poroča iz Carigrada: Grški patriarh je podal poslanikom tožbo zaradi zlodejev, ki jih je izvršila četa bašibozukov (turških prostovoljcev) v grški vasi Dimokranja ob Marmarskem morju. Bašibozuki so zažgali vas, ki šteje okrog sto hiš. Mnogo moških je ubilih. Ženske so posilili in jih z otroci vred odvedli. Vas je blizu Kalikratije, kjer je četa Honahid paše, pri kateri je Enver beg načelnik generalnega štaba. Poročevalec »Secolo« je bil v San Stefanu, da bi izvedel kaj natančnejšega, pa ni mogel dobiti absolutno nobenih informacij. V Bujuk Cekmedže mu je prebivalstvo pripovedovalo o drugem dogodku, česar pa ni mogel kontrolirati, ker so oblasti preprečile vsako poizvedovanje. Pravijo, da je zadnji petek jahal Enver beg s svojim ordonancem po cesti, ki drži iz Kalikratije v Bujuk Cekmedže. Naenkrat so kakšnih dvesto metrov oddaljeni vojaki ustrelili. Enver bega so videli pasti. Prihiteli so častniki in vojaki. Civilne be so odstranili in kaj se je pozneje zgodilo, se nič ne ve. Ali od tega dneva ni bilo več videti Enver bega na cesti, in mislijo, da je ranjen. Tudi v Carigradu ne more nihče izvedeti nobenih podrobnosti. Vsekakor pa mislijo, da se je zgodilo v Enver begovem taboru vsekakor kaj resnega.

KARAMBOL V ZRAKU.

Ubit zrakoplovec.

Johannistal, 15. Na tukajšnjem letališču je trčil letalni stroj, na katerem sta bila stotnik Jucker in neki učencen ob monoplan, katerega je vodil letalec Wechsler, ki je imel tudi eleva s seboj. Juckerjev stroj je padel na zemljo in se razbil. Jucker je ostal na mestu mrtev, njegov učencen je pa težko ranjen.

FRANCOSKI MILITARIZEM.

Pridržani tretjeletniki.

Pariz, 15. Socialist Durafour je danes interpeliral o pridržanju tretjeletnikov pod zastavo. Min. predsednik Bartou je dejal, da je vlada pridržala vojake na svojo odgovornost, češ, da je bila to njena dolžnost. Durafour je utemeljil interpelacijo, vprašal je, kako dolgo hočejo pridržati tretjeletnike in protestiral proti samolastnemu ravnanju vlade. Levica in skrajna levica je odobraval.

IZGUBLJENA BARKA.

Paimplon, 15. Tukajšnja barko »Fourment« smatrajo za izgubljeno. Odplula je meseca februarja proti Islandiji, pa se ni več vrnila. Imela je 138 ton; na njej je bil kapitan in 26 mornarjev.

VIHARJI NA MORJU.

Bilbao, 15. Ob obali divjajo silni viharji. Reka Nervian in hudournik Somarosto sta izstopila in poplavlila bližnje vasi. Nekateri kraji so v veliki nevarnosti.

MONGOLIJA.

Rusko-kitajski sporazum.

Milan, 16. »Corriere della Sera« poroča iz Pekinga: Iz povsem zanesljivega vira javljajo, da je pravkar podpisana izredno važna pogodba od ruskega poslanika in kitajske vlade. Na podlagi te pogodbe priznava Kitajsko Mongolijo popolno avtonomijo. Meja je že določena. Kitajsko pošlje svojega diplomatskega zastopnika v Urgo, ki bo glavno mesto nove države. Avtonomna Mongolija obsega čez pol milijona četvornih kilometrov. Razdelitev mongolske armade, ki šteje 12.000 mož z 52 ruskimi častniki in podčastniki in se organizira v Urgi, je zdaj važen faktor situacije.

Obsedno stanje v Pekingu.

Sangaj, 15. Nad Pekingom je razglašeno obsedno stanje. Vlada je razkrila zaroto, ki je nameravala atentat na predsednika Juansikajja. V torek so v nekem kitajskem hotelu aretirali 11 oseb, pri katerih so našli bombe in orožje. Včeraj je dal preki sod ustreliti več oseb, med njimi neko žensko.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 15. maja.

PARLAMENT IN MEDNARODNI POLOŽAJ.

Po desetih tednih počitnic in prisilnega molka se je zbrala danes poslanska zbornica in ljudskemu zastopstvu je dana priložnost, da obravnava s politiko balkanskih pustolovščin, ki je pahnila na tisoče očetov in sinov na meje, ki je pogoltnila na stotine milijonov v gotovini, ki je zastrupila vse naše gospodarstvo, zadavila državljanske svobosčine in nas razprla z vsem svetom. Socialni demokratje so se od vsega začetka postavili na stališče, da vzame zbornica v pretres našo vnajno politiko in kar je z njo v zvezi. Ministrski predsednik grof Stürgkh pa je hotel tudi sedaj zavezati ljudskim zastopnikom jezike in je vladnim strankam naznanil, da bo poslanski zbornici poročal o mednarodnem položaju je pod pogojem, da se o njegovem poročilu ne otvori razprava. Na današnji seji starešinstva je socialno demokratično stališče zastopal sodr. Seitz in zahteval razpravo o mednarodnem položaju bodisi v zvezi z izjavo ministrskega predsednika ali pa pri prvem čitanju proračunskega provizorija. Vlada je uvidela, da obračunu ne uide in se je končno vdala. Starešinstvo je sklenilo, da se

peča zbornica jutri z agnosiranjem protestiranih volitev (po dveh letih!), v terek pa bo prvo čitanje proračunskega provizorija in ob tej priliki bo debata o mednarodnem položaju in o odpustu rezervistov.

Na današnji seji je zbornica dokončala prvo čitanje treh predlogov

o zapiranju trgovin in o delovnem času trgovskih sodručnikov.

Socialni demokrat Reumann se je toplo zavzel za zahteve trgovskih sodručnikov in razkrinkal manevre meščanskih strank. Meščanska večina je odklonila socialno demokratični predlog, da se predloži odkažejo narodno gospodarskemu odseku, ki mu načeljuje sodr. dr. Ellenbogen, in je odkazala predloge obrtnemu odseku, v katerem gospodarijo najzagrizeniši sovražniki nastavljenecv: ti bodo poskrbeli, da se zahteve trgovskih sodručnikov prehitro ne uresničijo.

Nato so prišli na vrsto štirje nujni predlogi o uradniških vprašanih.

Na koncu se je dalmatinski poslanec Biankini v obliki vprašanja omenil napeto razmerje s Črno goro, a predsednik mu je odvzel besedo. Biankini je nemoteno govoril dalje.

SOCIALNO DEMOKRATIČNE INTERPELACIJE.

Dunaj, 15. Socialno demokratični poslanci so na današnji seji vložili več interpelacij:

Za odpust rezervistov!

Interpelacija sodr. dr. Adlerja in tov. na celokupno vlado opisuje bedo pod orožje pozvanih rezervistov in zahteva, da se vsi rezervisti brez izjeme in brez odlašanja odpuste.

Za amnestijo kaznovanih rezervistov!

Interpelacija sodr. Pernerstorferja in tov. na celokupno vlado poča o celi vrsti slučajev, ko so bili rezervisti na meji zavoljo nezadnih prestopkov zoper vojaško disciplino od vojaških sodišč kaznovani z nezasišano trdimi in ostrimi kaznimi. Interpelacija navaja slučaj, ko je bil neki rezervist zavoljo navadnega gostilniškega pretepa od vojaškega sodišča obsojen na smrt. Interpelacija zahteva od vlade, da zastavi ves svoj vpliv za pomiloščenje vseh kaznovanih rezervistov in nadomestnih rezervistov.

Za obnovitev trgovinskih pogodb z balkanskimi državami!

Interpelacija sodr. Skareta, Schlegla in tov., naslovljena na trgovinskega ministra, zahteva, da se čim prej obnovijo trgovinske pogodbe z balkanskimi državami in da se v novih pogodbah dovoli nadaljen uvoz žive živine iz balkanskih dežel.

PRORAČUNSKI ODSEK.

Blagajniški prebitki. Jegličovo posojilo.

Dunaj, 15. V proračunskem odseku je poročal Steinwender o računskem zaključku za leto 1911. Dr. Ellenbogen je ostro kritiziral manipulacije z blagajniškimi prebitki. Vlada si napravila dispozijski fond brez meje. Kadar so kakšni zunanji zapletljaji, so kase nenadoma polne, potem pa padajo zopet pod normalno stanje. Od 130 milijonov, ki jih je državni zbor dovolil za železniške investicije, se je le en del porabil za ta namen. drugo pa za mobilizacijo. Ljubljanski škof Jeglič je dobil enkrat 600.000 kron po 1 procent, zdaj pa po 4 odstotke. Višje obrestovanje je napredek, ampak da Jeglič ne plačuje teh 4 odstotkov, je vsekakor nazadek. Lani je parlament sklenil, da se mu naznanijo subvencije za pospeševanje obrti in tujskega prometa. Einspinner je v obrtnem svetu zahteval, da se to ne zgodi. Razume se, da mora vlada izpolniti sklep parlamenta. Saj državna subvencija menda ni nečastna reč. Torej se lahko pove, kdo jo je dobil.

Novice.

* Dvajset let zaprta. Vslad ovadne je policija v Zenevi preiskala neko stanovanje in našla v njem ženo, ki je bila že dvajset let zaprta v svoji sobi. Žena je bila v strahotnem položaju in so jo morali takoj prepeljati v bolnišnico. Njena rodbina je obtožena.

* Suražetke. Suražetke so silno originalne v izbiranju sredstev, s katerimi hočejo angleško vlado prisiliti, da jim podeli volilno pravico. Sedaj so razkrili zaroto suražetek, ki so hotele odpeljati enega od ministrov. Načrt je izdelala ena najodličnejših suražetek iz najboljših londonskih družbe. Ministra so hotele odpeljati z avtomobilom v samotno hišo na kmetih in ga tam obleči v žensko obleko in ga zvezati. Nato naj bi ga sodilo sodišče žen in obsojen bi bil na triletno prisilno delo. Načrt se je izjalovil za to, ker se je poškodoval avtomobil, s katerim so hotele odpeljati ministra.

* Cenejše meso na — Angleškem. Na Angleškem je v zadnjem času znatno padla cena mesa, in sicer po nekaterih obrežnih mestih tako močno, da stane kilogram govejega mesa le eno krono, medtem ko je še pred nekaj tedni veljal kilogram 1 K 60 vin, do 1 K 80 vinarjev. Znižanje mesnih cen je povzročil uvoz velikanskih množin argentinskega zmrzlega mesa. V zadnjem polletju je pet novih velikih mesarskih družb uredilo redno pomorsko vožnjo med Angleško in Argentino in tako dobivajo te družbe po lastnih parnikih nezmerne množine argentinskega mesa.

* Takj so! Iz Inomosta poročajo: Dva po-božna razuzdanca je dobilo te dni inomoško deželno sodišče. Eden od njih je Romeo Weber in je organist v župniji Hötting pri Inomostu, drugi pa je kuhar v inomoškem jezuitskem konviktu. Oba sta zlorabljala dečke, in sicer na tako ostuden način, da ni primernih besed, ki bi dovelj krepko označile njihovo početje. Organist je uganjal svoje podivjanosti kar na kornu cerkve, kuhar pa v kuhinji. Organist je okolo 12 dečkov

zlorabil, jezuitski kuhar celo 30. Razuzdanec iz hötinške cerkve je poleg tega oženjen in je svoje žrtve traktiral z alkoholom. Kuhar pa je zvalil dečke s sladkarijami in je plačeval dečkom, da so raje prihajali k njemu po vstopnice za kinematografske predstave. Weber je bil navdušen krščansko socialni agitator in je bil na hodihi najglasnejši kričar, pri volitvah neutrudljiv priganjač za krščansko socialno stranko. V Bozenu je bil zaradi enakega zločina že enkrat kaznovan. Ali njegovi črni prijatelji ga zaradi tega niso zapustili, ker je bil tako vnet agitator in so mu preskrbeli službo v Höttingu. Drugi razuzdanec je jezuitski pater in kolikor je do- sledje znano, je že leta in leta uganjal te svinja- rije.

Odgovorni urednik Fran Bartl.

Izdaja in zalaga založba »Zarja«.

Tiska »Ižiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Razpis službe.

Pri Mestni hranilnici ljubljanski se razpi- suje mesto

podtajnika

s prejemki IV. čin. razreda hranilničnih urad- nikov, to je s temeljno plačo letnih 4000 K, prav- ico do treh štiriletnic po 400 K in stanarino 1150 K.

Podtajnik more postati jurist z vsemi pred- pisanimi državnimi izpiti, ki izkaže večletno- juridično prakso in je strokovno usposobljen. Ako ni še strokovno usposobljen, se uvrsti v V. čin. razred s temeljno plačo 3200 K, pravico do dveh triletnic po 300 K in stanarino 1000 K ter se šele po zadobljeni zadostni strokovni usposoblenosti, o čemer razsoja ravnateljstvo, uvrsti v IV. čin. razred.

S potrebnimi dokazili opremljene prošnje je vlagati pri podpisnem ravnateljstvu

do dne 31. maja 1913.

V Ljubljani, dne 15. maja 1913.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice ljubljanske.

Okrajna bolniška bla- gajna v Ljubljani.

Pisarna: Gosposka ulica št. 12, pritličje, levo (poslojpe banke »Slavije«). Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne. Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ord nira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Zajec Ivan splošno zdravljenje	—	1-3	Franciška ul. št. 2, II. nadstr.
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/211	-1/21	Dunajska cesta št. 6, pritličje
Dr. Robida Ivan splošno zdravljenje	11-12	2-3	Dalmatinova ul. št. 3, pritličje
Dr. Ipavic Benjamin splošno zdravljenje	11-12	3-4	Mestni trg št. 3, I. nadstropje
Dr. Bock Emil očesne in ušesne bolezni	10-12	2-3	Franciška ul. št. 4, pritličje
Dr. Demšar Jernej kožne in spolne bolezni	10-12	5-6	Prešernova ulica št. 3, III. nadstr.

Clani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se mo- rajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico, za zdravnika (bolniško zglas- nico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član vam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne po- vrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdrav- nika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati s blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne. S pritožbami se je obračati do načelnika blagajne.

Načelstvo.

Naročajte se na Zarjo!

Vezana „Zarja“

v polletnih knjigah za leto 1911 in 1912 se čobi. Cena vsake knjige K 14—

„Mati“.

Cena K 4—.

To pohvalno delo slavnega ruskega pisatelja je izšlo te dni. Dobiva se po vseh knjigarnah, ka- kor tudi v založbi »Zarja« v Ljubljani, ki je knjigo založila in izdala.

Občno konsumno društvo

v Zagorju

(vpisana zadruga z omejenim poroštvom)

vabi svoje člane na

izredni občni zbor

ki se vrši v nedeljo dne 1. junija 1913 ob 2. popoldne v dvorani gosp. Riharda Mihelčiča na Toplicah.

DNEVNI RED:

1. Volitev treh nadzornikov in enega namestnika.
2. Volitev predstojstva.

Vstop imajo samo člani.

Zagorje, 13. maja 1913.

Za nadzorništvo:

Fran Klopčič,
zapisnikar.

Ivan Wallend,
predsednik.

FRANCOSKO ŽGANJE „DIANA“

z Mentolom je najboljšo domače sredstvo.

Dobiva se pri vsakem boljšem trgovcu na deželi, ter v Ljubljani v lekarni gospoda Gabriela Piccoli in pri gosp.:

Fran Babič,
Berjak & Šober,
Viktor Cantoni,
B. Cvančara,
L. Češnovar,
Marija Jemec,

Ivan Jelačin,
A. Jerše,
Anton Kanc,
L. Kotnik (Siška),
J. Krivic,
Anton Krisper,

Leskovic & Meden,
Antonija Mehle,
Tomaž Mencinger,
Josip Mihelčič,
J. Oblak,
J. Perdan,

V. Petričiča nasl.
J. Samec,
Ivan Pintar (Siška),
J. Rosshäupl,
A. Stacul,
A. Sušnik,

A. Sarabon,
F. Sark,
M. Spreitzer,
Franc Terdina,
J. Vodnik (Siška) pr.

Berta Sevar,
M. Krč Gasperlin,
„Konsumno društvo“
za Ljubljano in
okolico

Okrajna bolniška blagajna v Nabrežini.

Računski sklep in izkaz premoženja.

Prejemki.

Obratni račun za dobo od 1. januarja do 31. decembra 1912.

Izdatki.

	K	v	K	v		K	v	K	v
Rezervni sklad 31. decembra 1911.			50681	07	Podpore: a) v slučaju bolezni	49594	95		
Prispevki: a) tekoči prispevki članov	49903	91			b) posmrtno	328	—	49922	95
b) tekoči prispevki delodajalcev	24951	78	74855	69	Zdravila in terapeutični predmeti			4732	71
Globe			256	96	Bolniški stroški			7700	89
Obresti			344	42	Honorarji zdravnikom in kontrolorjem			4777	71
Drugi prejemki			6489	99	Upravni stroški: a) prisotne plače odbornikom, (predsedstva, vodstva, nadzorstva)	350	—		
					b) honorarji uradnikom, tiskovine in drugi stroški	7463	74	7813	74
					Odpis inventarja			130	60
					Drugi odpisi			542	47
					Prispevek zvezi bolniških blagajn			155	22
					Razni izdatki			2035	72
					Rezervni sklad 31. decembra 1911			K 50.681 07	
					Čisti obratni dobiček			K 4.135 05	
					Tačasni rezervni zalog				54816 12
Skupaj			132628	13	Skupaj			132628	13

Aktiva.

Izkaz premoženja dne 31. decembra 1912.

Pasiva.

	K	v		K	v
Račun blagajne	2226	68	Dolgovi: a) članom	780	41
Za prispevke	9472	23	b) lekarni	226	13
C. kr. pošna hranilnica	7678	34	c) bolnicam	1132	80
Razne terjatve	548	07	d) razni	360	52
Vrednost stavbe	36215	23	Rezervni sklad	54816	12
Vrednost inventarja	1175	43			
Skupaj	57315	98	Skupaj	57315	98

Nabrežina, meseca marca 1913.

Predsednik:

Anton Pertot l. r.

Pregledal in v redu našel:

nadzorovalni odbor: Henrik Bačer l. r., Franc Lacovig l. r., Karol Martinis l. r., Josip Uršič l. r.

Voditelj:

Dragan Koren l. r.